

Ämnesföreträdare och ämnesansvarig lärare

1 Allmänt

Vid Högskolan i Skövde (Högskolan) ska det finnas en *ämnesföreträdare* för varje ämne som utgör ett huvudområde, dvs ett område som kan utgöra fördjupning i en generell examen på grundnivå eller avancerad nivå.

Ämnesföreträdaren företräder normalt både utbildning och forskning inom ämnet. I vissa fall kan ett huvudområde företrädas av två olika befattningshavare. Den ene företräder då forskningen och (i förekommande fall) utbildningen på forskarnivå inom ämnet och den andre företräder utbildningen på grundnivå och avancerad nivå inom ämnet. I de fall ett huvudområde har två ämnesföreträdare är det angeläget att ett nära samarbete sker mellan dessa befattningshavare i samband med beredning och hantering av frågor inom ämnet.

Det ansvar och de arbetsuppgifter som beskrivs i detta dokument (avsnitt 3) rör främst utbildning på grundnivå och avancerad nivå. När det gäller forskning och utbildning på forskarnivå finns, vid sidan av ämnesföreträdaren, även flera andra ansvarsfunktioner. Exempel på sådana funktioner är ordförande i styrgrupp för forskningscentrum, ledare för forskningsgrupp, ordförande i fakultetsnämndens råd för utbildning på forskarnivå och studierektorer för utbildning på forskarnivå. Ansvarsförhållanden och uppgifter inom forskning och utbildning på forskarnivå beskrivs mer ingående i andra styrdokument.

För utbildning som leder till en yrkesexamen har den programansvarige läraren ett utökat ansvar som i vissa delar sammanfaller med ämnesföreträdarens ansvar. Detta gäller främst det ansvar och de uppgifter som beskrivs under punkterna 3.1, 3.4 och 3.6. Ansvaret delas då mellan berörd(a) ämnesföreträdare och programansvarig lärare.

Vid sidan av huvudområdena finns det vid Högskolan ett antal ämnen, s k resursämnen, där möjlighet finns till studier på grundläggande nivå (fördjupningsnivåerna G1N och G1F). För dessa ämnen ska det finnas en *ämnesansvarig lärare*.

Ämnesföreträdare och ämnesansvarig lärare utses av den fakultetsnämnd som ansvarar för ämnet, på förslag av berörd prefekt.

2 Kompetens

Ämnesföreträdaren ska vara väl förtrogen med sitt ämne och kompetensmässigt minst ha doktorsexamen (eller motsvarande kompetens) samt bedriva forskning som är relevant för ämnet. I de fall utbildning på forskarnivå bedrivs inom ämnet - i egen regi eller i samverkan med andra lärosäten - ska den ämnesföreträdare som företräder

forskning och forskarutbildning vara minst docent (eller ha minst motsvarande kompetens).

Ämnesansvarig lärare ska vara väl förtrogen med sitt ämne och bör ha doktorsexamen (eller motsvarande kompetens). Minimikravet, kompetensmässigt, är dock minst magisterexamen (eller motsvarande kompetens).

Såväl ämnesföreträdare som ämnesansvarig lärare ska vara väl förtrogna med - och tillämpa - nationellt och lokalt regelverk för högskoleutbildning. Vid behov ska utbildning erbjudas av Högskolan. För vissa av de områden och arbetsuppgifter som beskrivs i detta dokument har förvaltningen, som stöd för arbetet, utformat särskilda styrdokument, anvisningar, tidsplaner etc. Detta ingår som en del i regelverket.

Uppgiften som ämnesföreträdare eller ämnesansvarig lärare ska utföras som del av en läroanställning.

3 Ansvar och arbetsuppgifter

Nedan anges ansvar och arbetsuppgifter för ämnesföreträdaren. Ämnesansvarig lärare har motsvarande ansvar och arbetsuppgifter för de ämnen som inte är huvudområden.

3.1 Ansvar för kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling

Ämnesföreträdaren ska - under fakultetsnämnd, prefekt och avdelningschef - ansvara för ämnets innehåll, organisation och utveckling vid Högskolan. Detta innebär att ämnesföreträdaren har ansvar för fortlöpande kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling av utbildning och forskning inom ämnet.

3.2 Ämnesdefinition

Ämnesföreträdaren ska utarbeta förslag till ämnesdefinition, i samråd med ämnesgrupp, avdelningschef och prefekt. Ansvarig fakultetsnämnd fastställer definitionen.

3.3 Kursplaner och kursplanekommittéer

Ämnesföreträdaren har ett samlat ansvar för kurserna inom ämnet. Detta innebär att ämnesföreträdaren har ett övergripande ansvar för nya kursplaner, revidering av befintliga kursplaner samt avveckling av de kurser som inte längre ska ingå i utbildningsutbudet. Vid revidering eller avveckling av kurs ansvarar ämnesföreträdaren för att samråd sker med berörda lärare, särskilt berörda programansvariga lärare.

Ämnesföreträdaren ingår normalt i en kursplanekommitté där hon/han ansvarar för föredragning av kurserna inom ämnet. Om ämnesföreträdaren inte ingår i kommittén kallas hon/han som föredragande vid kommitténs behandling av kurser inom ämnet.

3.4 Progression och måluppfyllelse

Progressionen inom ämnet, dvs den successiva fördjupningen - som bland annat framgår av behörighetskrav samt val av undervisningsformer, examinationsformer och kurslitteratur - måste garanteras genom fortlöpande översyn av kurserna inom ämnet.

Särskild vikt ska läggas vid säkerställande av att ämnets kurser tillsammans bidrar till att examensordningens mål för aktuella examina uppnås. Då utbildning som leder till

examen till stor del sker inom ramen för utbildningsprogram ansvarar ämnesföreträdaren för progressionen inom den del av programutbildningen som utgörs av kurser i huvudområdet. Samråd ska ske med programansvarig(a) lärare som ska vara ett stöd för ämnesföreträdaren i arbetet med progression och måluppfyllelse inom programmet/programmen.

I ansvaret för måluppfyllelse ingår ansvar för att utbildningen inom ämnet har en anknytning till yrkes- och samhällsliv och innehåller arbetslivsanknutna moment. Ämnesföreträdaren delar detta ansvar med berörda programansvariga lärare (se *Uppdragsbeskrivning för programansvarig lärare*).

3.5 Utvärdering på kursnivå

I uppdraget som ämnesföreträdare ingår – som en naturlig del av kvalitetsansvaret för ämnet – ett tydligt ansvar för utvärdering på kursnivå, dvs lokala kursutvärderingar. Ansvaret gäller främst uppföljning av att kursutvärderingar görs och att resultaten beaktas för utveckling av ämnet.

Nationella utvärderingar av kurser inom resursämnen genomförs av Högskoleverket. Vid dessa utvärderingar är ämnesansvarig lärare normalt kontaktperson och ansvarar för att bedömningsunderlag tas fram.

3.6 Utvärdering på ämnes- och examensnivå

Ämnesföreträdaren har en viktig ansvarsroll i arbetet med lokala och nationella utvärderingar av utbildning på examensnivå, dvs utbildning inom huvudområden eller yrkesprogram. Vid dessa utvärderingar är ämnesföreträdaren normalt kontaktperson och ansvarar för att bedömningsunderlag tas fram.

En förutsättning för att kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling sker inom ämnet är att ett aktivt kvalitetsarbete sker på operativ nivå, inom ämnesgruppen. Utvärderingar ska därför också ske kontinuerligt inom ämnesgruppen, av den egna utbildningen (till exempel genom extern sakkunniggranskning av examensarbeten). Ämnesföreträdaren ansvarar för ämnesgruppens interna kvalitetsarbete.

3.7 Kompetensförsörjning och uppdrag inom ämnesgruppen

Ämnesföreträdaren ansvarar för att förslag till kompetensförsörjningsplan för ämnet utarbetas årligen. Vid anställning av lärare inom ämnesgruppen är ämnesföreträdaren delaktig i rekryteringsarbetet och ingår i rekryteringsgruppen. I arbetet ingår att ta fram förslag på befattningsbeskrivning, förslag på sakkunniga, gå igenom ansökningshandlingar, delta i intervjuer och närvara vid provföreläsningar (i den mån de förekommer).

Ämnesföreträdaren lämnar förslag om utseende av kursansvarig lärare (till avdelningschef) och om utseende av examinator (till prefekt).

3.8 Internationalisering

Internationalisering, som en kvalitetsaspekt, måste beaktas inom varje ämne. Ämnesföreträdaren har därför ett övergripande ansvar för frågor som rör internationalisering inom ämnet. Det operativa arbetet med internationalisering sker främst av berörd(a) programansvariga lärare, studievägledare och de särskilda ansvarsfunktioner som finns för internationalisering (koordinatorer vid institutionen och inom den centrala förvaltningen).

3.9 *Samverkan med det omgivande samhället*

Ämnesföreträdaren har ett övergripande ansvar för samverkan med det omgivande samhället inom utbildning och forskning. Utbildningen ska ha en anknytning till yrkes- och samhällsliv och innehålla arbetslivsanknutna moment. Det operativa arbetet med samverkan inom utbildningen sker främst av berörd(a) programansvariga lärare och berörda ansvarsfunktioner inom förvaltningen (karriärvägledare och arbetsmarknads-koordinatorer).

3.10 *Genus- och mångfaldsperspektiv*

Genus- och mångfaldsperspektiv, som en kvalitetsaspekt, måste beaktas inom varje ämne. Ämnesföreträdaren har därför ett övergripande ansvar för frågor som rör genus- och mångfaldsperspektiv inom ämnet. Arbetet med genus- och mångfaldsperspektiv sker tillsammans med berörd(a) programansvariga lärare och HR- och ekonomiavdelningen (som har ett högskoleövergripande ansvar för jämställdhets- och mångfaldsfrågor).

3.11 *Tillgodoräknande, motsvarandebedömningar, validering och dispenser*

Ämnesföreträdaren ansvarar för frågor som rör tillgodoräknande, motsvarandebedömningar, validering och dispenser gällande utbildning inom ämnet. I frågor som rör dispens kan ämnesföreträdaren delegera ansvaret till berörd programansvarig lärare eller kursansvarig lärare.

3.12 *Informationsförsörjning*

Ämnesföreträdaren ska uppmärksamt följa utbudet av litteratur, tidskrifter, databaser etc inom ämnet och – i samarbete med Högskolebiblioteket – ta initiativ till förbättring och nyanskaffning.

3.13 *Övrigt*

Ämnesföreträdaren är ett stöd för avdelningschef och prefekt i budgetarbetet. Om särskild infrastruktur krävs för verksamheten inom ämnet, till exempel laboratorier, har ämnesföreträdaren ett ansvar för att anskaffning och underhåll av infrastrukturen beaktas i budgetarbetet.

I överklagandeärenden gällande utbildning inom ämnet ska ämnesföreträdaren lämna yttranden. Ämnesföreträdaren kan också, vid behov, ersätta examinator (genom att underteckna arkivlistor för rapportering av studenternas resultat). Ytterligare uppgifter, som medverkande i olika arbetsgrupper, kan även ingå i ämnesföreträdarens arbete.

4 Ikraftträdande

Uppdragsbeskrivningen träder i kraft 2012-01-01. Den ersätter riktlinjer från 2008-03-26 (dnr HS 2008/105-41).